ומבארת הגמרא את מחלוקתם: **מַאן דְּשָׁרֵי** – מי שהתיר לטלטל מהמבוי לרחבה, טעמו הוא משום **דְּהָא לֵיכָּא דִּיוּרִין** – שהרי אין חצירות או בתים הפתוחים לרחבה, וכיון שהמבוי פתוח לשם, כל הרחבה רשות בני המבוי היא, ומותר להם לטלטל מהמבוי לתוכה. **וּמַאן דְּאָסַר** – ומי שאסר לטלטל מהמבוי לרחבה, טעמו הוא משום **דְּזִמְנִין דְּהָווֹ בָּהּ דִּיוּרִין** – שיש לחוש שיפתחו הדרים בבתים סביבות הרחבה, פתח מביתם לרחבה, ויהיה גם להם רשות ברחבה, ויהיה אסור לבני המבוי לטלטל לשם בלא שיעשו עירוב, וְאם נתיר להם לטלטל עבשיו מהמבוי לרחבה, **אָתֵי לְמִטְלְטוֹלֵי** – יבואו לטלטל אף אחר שיעשו בני הבתים פתח לשם.

הגמרא דנה כיצד ניתן למעט את שיעור הקרפף שהוא יותר מבית סאתיים, בכדי שיהיה מותר לטלטל בו: **קַרְפַּף יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, שֶׁלֹּא הוּקַּף לְדִירָה, וּבָא לְמַעֲטוֹ** שלא יהיה בו יותר מבית סאתיים, **אִם מְיַעֲטוֹ בְּאֵילָנוֹת,** שנטע בו אילנות עד שאין בקרפף יותר מבית סאתיים בלא מקום האילנות, **לֹא הָוֵי מִיעוּט** – אין זה מִיעוּט, כיון שהדרך הוא שיש אילנות בקרפף, והרי הם חלק מהקרפף. **ואם בָּנָה בּוֹ** [–בקרפף] **עֲמוּד** שהוא **גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה** טפחים **וְרָחָב אַרְבָּעָה** על ארבעה טפחים, שהוא מקום חשוב בפני עצמו [ציור א], ועתה אין בקרפף יותר מבית סאתיים בלא מקום העמוד, **הָווֹ** – הרי זה **מִיעוּט, ואם** בנה בו עמוד שהוא רחב **פָּחוֹת מִשְּׁלוֹשָׁה** טפחים, **לֹא הָווֹ** – אין זה **מִיעוּט,** שכל פחות משלשה אינו מקום חשוב, ואינו עומד כמקום בפני עצמו, אלא הוא חלק מהקרפף. **מִשְּׁלוֹשָׁה וְעַד אַרְבָּעָה** – ואם בנה עמוד שהוא רחב יותר משלשה טפחים, ופחות מארבעה טפחים, **רַבָּה אָמַר, הָווֹ מִיעוּט, וְרָבָא אָמַר, לֹא הָווֹ מִיעוּט.** ומבארת הגמרא את טעמיהם: **רַבָּה אָמַר, הָווֹ מִיעוּט, דְּהָא נָפִיק לֵיהּ מִתּוֹרַת לָבוּד** – שמקום רחב שלשה טפחים, מקום חשוב הוא, שהוא השיעור שאין אומרים בו דין לבוד, **וְרָבָא אָמַר, לֹא הָווֹ מִיעוּט,** שבֵּיוָן דְּלֹא הָווֹ – שאין **מָקוֹם** זה רחב **אַרְבָּעָה, לֹא חָשִׁיב** – אינו מקום חשוב להיחשב מקום לעצמו, ואף הוא נמדד יחד עם כל הקרפף.

הגמרא דנה באיזה אופן ניתן להתיר את הקרפף על ידי עשיית מחיצה בתוך הקרפף: **הֶרְחִיק מִן הַכּוֹתֶל** של הקרפף **אַרְבָּעָה** טפחים **וְעָשָׂה** שם **מְחִיצָה** לשם דירה, **הוֹעִיל** ההיקף שהוא עושה עבשיו להתיר לטלטל בקרפף, שכיון שהמחיצה שהוא עושה עבשיו רחוקה ארבעה טפחים שהוא שיעור מקום חשוב מהמחיצה הראשונה, נחשבת מחיצה זו למחיצה בפני עצמה, ולא לתוספת על המחיצה הראשונה, וכיון שמחיצה זו נעשתה לשם דירה, הותר כל הקרפף. אבל אם הרחיק מהכותל **פָּחוֹת מִשְּׁלוֹשָׁה** טפחים, **לֹא הוֹעִיל** היקף זה להתיר את הקרפף, שכיון שאין שלשה טפחים בין המחיצות, אין המחיצה שהוא עושה עבשיו, נחשבת למחיצה בפני עצמה, אלא היא כתוספת על המחיצה הראשונה, ולא נוסף לקרפף היקף לשם דירה. ואם הרחיק מהכותל **מִשְּׁלוֹשָׁה וְעַד אַרְבָּעָה** – יותר משלשה טפחים, ופחות מארבעה טפחים, **רַבָּה אָמַר, הוֹעִיל, וְרָבָא אָמַר, אֵינוֹ מוֹעִיל.** ומבארת הגמרא את טעמיהם: **רַבָּה אָמַר, הוֹעִיל, דְּהָא נָפִיק לֵיהּ מִתּוֹרַת לָבוּד** – שמקום רחב שלשה טפחים, מקום חשוב הוא, שהוא השיעור שאין אומרים בו דין לבוד, וכיון שמקום חשוב הוא נחשבת המחיצה שהוא עושה עבשיו למחיצה בפני עצמה. **רָבָא אָמַר, אֵינוֹ מוֹעִיל, שֶׁבֵּיוָן דְּלֹא הָווֹ** – שאין **הַמָּקוֹם** שבין המחיצות רחב **אַרְבָּעָה** טפחים **לֹא חָשִׁיב** – אינו מקום חשוב, ובטל הוא אצל הכותל, והרי זה כמו שאין כלל ריווח בין המחיצות.

אומרת הגמרא: **רַב שִׁימִי, מַתְנִי לְקוּלָּא** – שנה את מחלוקתם של רבה ורבא להקל, כלומר, שלא נחלקו רבה ורבא בעמוד שהוא רחב משלשה עד ארבעה שהוא ממעט, וכן לא נחלקו בהרחיק מהכותל משלשה עד ארבעה ועשה שם מחיצה, שמחיצה זו מתרת לטלטל, אלא מחלוקתם היא בעמוד פחות משלשה טפחים, ובהרחיק פחות משלשה מהכותל, שרבה אמר שאף בפחות משלשה טפחים העמוד ממעט והמחיצה מתרת, ורבא אמר, שבפחות משלשה טפחים אין העמוד ממעט ואין המחיצה מתרת.

הגמרא מבארת אופן נוסף שאפשר למעט בו את הקרפף: **טָח בּוֹ** [–בקרפף] את אחד מהכתלים **בְּטִיט,** עד שנתמעט הקרפף מבית סאתיים, **וְיָכוֹל** הטיט **לַעֲמוֹד בְּפָנֵי עַצְמוֹ,** שהוא עבה כל כך, שאם ינטל הכותל שהיה שם, ימשיך הטיט לעמוד, **הָווֹ** – הרי זה **מִיעוּט,** ואם הטיט **אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמוֹד בְּפָנֵי עַצְמוֹ,** שאם ינטל הכותל לא יעמוד הטיט, **רַבָּה אָמַר,** אף באופן זה **הָווֹ** – הרי זה **מִיעוּט, וְרָבָא אָמַר, לֹא הָווֹ** – אין זה **מִיעוּט,** ומבארת הגמרא את טעמיהם: רַבָּה אָמַר, הָווֹ מִיעוּט, הַשְׁתָּא מִידָּא קָאֵי – שכיון שעבשיו מכל מקום עומד הטיט, ואין בקרפף יותר מבית סאתיים, מותר לטלטל בו, **וְרָבָא אָמַר, לֹא הָווֹ מִיעוּט, שֶׁבֵּיוָן דְּלֹא יָכוֹל הטיט לְמֵיקַם** – לעמוד **בְּפָנֵי עַצְמוֹ, לֹא כְּלוּם הוּא** – הרי הוא כמו שאינו שם.

הגמרא מביאה אופן נוסף שניתן להתיר את הקרפף על ידי עשיית מחיצה: קרפף שהיה מוקף מחיצה בשלש צדדים, ובצד הרביעי היה תל גבוה עשרה טפחים, שהיה משמש מחיצה לקרפף, **וְהִרְחִיק מִן הַתֵּל אַרְבָּעָה** טפחים **וְעָשָׂה** שם **מְחִיצָה** לשם דירה [ציור ב], אף שעדיין יש בקרפף יותר מבית סאתיים, **הוֹעִיל** ההיקף שהוא עושה עכשיו להחשיב את הקרפף כמקום שהוקף לדירה. ואם הרחיק מהתל פחות מארבעה טפחים, ואפילו אם הרחיק **פָּחוֹת מִשְּׁלוֹשָׁה** טפחים, **אוֹ** שעשה את המחיצה **עַל** גבי התל **בִּשְׂפַת** הַתֵּל [ציור ג], נחלקו בזה **רַב חִסְדָּא וְרַב** הַמְנוּנָא, **חַד אָמַר, הוֹעִיל** ההיקף שהוא עושה עכשיו להחשיב את הקרפף הוקף לדירה, **וְחַד** – ואחד מהם **אָמַר, שֶׁלֹּא הוֹעִיל,** שהוא סובר שמחיצה על גבי מחיצה אינה מועלת.

אומרת הגמרא: **תִּסְתַּיֵּים** – יש להוכיח **דְּרַב חִסְדָּא** הוא מי **שֶׁאָמַר שֶׁהוֹעִיל, דְּאִתְּמַר, הָעוֹשֶׂה מְחִיצָה עַל גַּבֵּי מְחִיצָה, אָמַר רַב חִסְדָּא, בְּשַׁבָּת** – לגבי דיני רשויות בשבת, כגון שעשה מחיצה לשם דירה, על גבי מחיצה שלא היתה עשויה לדירה, **הוֹעִיל** ההיקף שהוא עושה עכשיו להחשיבה כמוקפת לדירה, ולענין לקנות קרקע בקנין חזקה **בְּנִכְסֵי הַגֵּר** שמת בלא יורשים, שנכסיו הם הפקר לכל הזוכה בהם, **לֹא קָנָה** בעשיית מחיצה זו. **וְרַב שֵׁשֶׁת אָמַר, אַף בְּשַׁבָּת נַמִּי** – גם כן **לֹא הוֹעִיל.** אומרת הגמרא: **תִּסְתַּיֵּים** – אכן מוכח הדבר.

הגמרא מביאה שיש אופן שכולם מודים שמועיל מחיצה על גבי מחיצה: **אָמַר רַב חִסְדָּא, וּמוֹדֶה לִי רַב שֵׁשֶׁת,** בקרפף שנמצא בראש התל, שהוא גדול יותר מבית סאתיים, **שֶׁאִם עָשָׂה מְחִיצָה עַל הַתֵּל, שֶׁהוֹעִיל** להחשיב את הקרפף מוקף לדירה. **מַאי טַעְמָא, הוֹאִיל וּבַאֲוִיר מְחִיצוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת הוּא דָּר** – שהדר על גבי התל, אין המחיצות התחתונות מועילות לו כלום, ויש לו היכר מחיצה רק על ידי מחיצה זו שהוא עושה עבשיו.

הגמרא דנה מה הדין בעשה מחיצה על גבי מחיצה, ונבלעה המחיצה הראשונה: **בָּעֵי** – הסתפק **רַבָּה בַּר בַּר חָנָה,** אם עשה מחיצה על גבי מחיצה במקום שהיה העפר רך ותיחוח, **וְנִבְלְעוּ** בקרקע **הַמְּחִיצוֹת הַתַּחְתּוֹנוֹת** שהיו בתחילה, **וְהַמְּחִיצוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת** שהוא עשה, עדיין **קַיְימוֹת, מַהוּ** הדין בזה. מבררת הגמרא: **לְמַאי** – לגבי איזה דין הסתפק רבה בר בר חנה, **אִי** – אם **לְגַבֵּי זוֹכֶה בִּנְכָסֵי הַגֵּר,** שלא קדם אדם אחר והחזיק בנכסים, עד שנבלעו המחיצות התחתונות בקרקע, ונמצא שעתה אין כאן רק את המחיצות שעשה אדם זה, ויש להסתפק אם נקנים לו עתה הנכסים, קשה, **דַּהֲיָינוּ** – שהרי זה הוא הדין **דִּירְמִיָה בִּירְאָה, דְּאָמַר יִרְמְיָה בִּירְאָה אָמַר רַב יְהוּדָה, הָאי מַאן דְּשָׁדָא לִיפְתָּא אַפְלֵילָא דְּאַרְעָא דְּגַר** – מי שנטע לפת בגומא שמצא בקרקע של גר, **וְאָתָא יִשְׂרָאֵל אַחֲרִינָא רָפַק בָּהּ פּוּרְתָּא** – ובא ישראל אחר וחפר מעט באותה קרקע, **כַּתְרָא קָנֵי** – השני קנה, **קַמָּא לָא קָנֵי** – והראשון לא קנה, **מַאי טַעְמָא, בְּעִידְנָא דְּשָׁדָא לָא קָא שָׁבַח** – שבזמן שנטע הראשון את הלפת, הרי לא הושבחה

המשך בעמ' קפ

הקרקע מיד, אלא רק לאחר זמן, **וּכְיָן דְּאָ שָׁבְחָא מִמֵּילָּא קָא מַשְׁבְּחָא** – וכשהושבחה הקרקע לאחר זמן, לא הוא עשה זאת, אלא הלפת שנטע שם משביחה את הקרקע מעצמה, ואינו קונה בזה את הקרקע, ואף כאן בשעה שעשה את המחיצות העליונות אין הם מועילות, ובזמן שהם מועילות כבר אין הוא מחזיק בקרקע, אלא המחיצות מעצמם מקיפות את הקרקע, ובוודאי אי אפשר לקנות את הקרקע בכך, ומדוע הסתפק בכך רבה בר בר חנה.

וְאֶלָּא צריכים אנו לומר, שרבה בר בר חנה, הסתפק **לְעָנְיַן שַׁבָּת**, לדעת הסוברים שאין מחיצה על גבי מחיצה מועלת בשבת, מהו הדין בשנחבט הכותל באמצע שבת, ונבלע כל הכותל הראשון, אם ניתר הקרפף כיון שעכשיו הוא מוקף במחיצות העליונות שנעשו לשם דירה, ואף על כך יש להקשות, מדוע הסתפק בכך רבה בר בר חנה, שהרי מחיצה זו, **הָוֵי** – היא **מְחִיצָה הַנַּעֲשֶׂה בְּשַׁבָּת**, שנעשה הקרפף מוקף לדירה בשבת, **וַהֲנָיָא, שֶׁכָּל מְחִיצָה הַנַּעֲשֶׂה בְּשַׁבָּת, בֵּין** אם נעשתה **בְּשׁוֹגֵג**, שלא נתכוונו לעשות מחיצה, **וּבֵין** אם נעשתה המחיצה **בְּמֵזִיד**, שנתכוונו לעשות מחיצה, **שְׁמָהּ מְחִיצָה**, וודאי מותר לטלטל בקרפף.

מתרצת הגמרא: **לָאו אִיתְּמַר עֲלָהּ** – וכי לא נאמר בבית המדרש על ברייתא זו, **אָמַר רַב נַחְמָן, לֹא שָׁנוּ** – לא נשנה דין זה שמחיצה הנעשית בשבת שמה מחיצה, **אֶלָּא** לענין שיחשב המקום שנעשתה בו המחיצה רשות היחיד, שיהיה אסור **לְזָרְקוֹ** לתוכו מרשות הרבים, **אֲבָל לְטַלְטֵל** בתוכו **אָסוּר**, שאין מחיצה הנעשית בשבת עושה רשות היחיד, רק להחמיר ולא להקל, והסתפק רבה בר בר חנה, אם כדי להחשיב מקום מוקף לדירה, אומרים שמחיצה שנעשתה בשבת נחשבת מחיצה אף להקל. דוחה הגמרא תירוץ זה: **כִּי אִיתְּמַר דְּרַב נַחְמָן** – דברי רב נחמן שאמר שמחיצה שנעשתה בשבת אינה נחשבת מחיצה רק להחמיר, **אַמְּזִיד אִיתְּמַר** – נאמרו רק על מחיצה שנעשתה בשבת במזיד, כשנתכוונו לעשות מחיצה בשבת, אבל מחיצה שנעשתה בלא שנתכוונו לעשותה בשבת, נחשבת היא מחיצה אף להקל, ואם כן קרפף זה שנעשה בו מחיצה לדירה בשבת מאליה, ודאי מתירה מחיצה זו לטלטל בו.

מספרת הגמרא: **הַהִיא אִיתְּתָא דְּעָבְדָה** – אשה אחת עשתה **מְחִיצָה עַל גַּבֵּי מְחִיצָה** בקרקע של **נִכְסֵי הַגֵּר** שמת בלא יורשים, כדי לזכות בהם, **אָתָא הַהוּא גַּבְרָא** – ובא אדם אחד **רָפַק בָּהּ פּוּרְתָּא** – וחפר מעט באותה קרקע, **אָתָא לְקַמֵּיהּ דְּרַב נַחְמָן** – ובא אותו אדם לפני רב נחמן, **אוֹקְמָהּ בְּיָדֵיהּ** – והעמיד רב נחמן את הקרקע בידו, שעשיית מחיצה על גבי מחיצה אינה קונה בנכסי הגר, ולא קנתה האשה את הקרקע, וכשחפר בה היתה עדיין הפקר.

אָתַת אִיהִי וְקָא צָוְוחָא קַמֵּיהּ – באה האשה וזעקה לפני רב נחמן, **אָמַר לָהּ** רב נחמן, **מַאי אֶיעֱבִיד לָךְ** – מה יכול אני לעשות לך, **דְּלֹא מַחְזְקַתְּ כְּדְמַחְזְקִי אִינָשֵׁי** – מאחר ולא החזקת כדרך שבני אדם מחזיקים, כלומר, שלא עשית בו דבר שמועיל לקנות בקנין חזקה.

הגמרא דנה אם מותר לטלטל בקרפף שגדול יותר מבית סאתיים, וחלקו מקורה: **קַרְפַּף** גדול **בְּבֵית שָׁלֹשׁ** סאים מצומצמים, **וְקֵירָה בּוֹ** – ועשה בו תקרה על **בֵּית סָאָה** [ציור ד], ולא נשאר בחלק שאינו מקורה, רק בית סאתיים בלבד, **(רבא) [רַבָּה] אָמַר, אֲוִיר קֵירוּיוֹ מְיַיתְּרוֹ** – המקום המקורה, נחשב למקום אחד עם שאר הקרפף, ועדיין נחשב שיש בקרפף יותר מבית סאתיים, **וְרַבִּי זֵירָא אָמַר, אֵין אֲוִיר קֵירוּיוֹ מְיַיתְּרוֹ** – המקום המקורה אינו נמדד יחד עם שאר הקרפף, שפי תקרה יורד וסותם, כלומר, שרואים את עובי התקרה כאילו הוא יורד עד הארץ ומבדיל בין החלק המקורה לחלק שאינו מקורה, וכיון שלא נשאר שם מקום שיש בו יותר מבית סאתיים, מותר לטלטל בו.

מבררת הגמרא: **לֵימָא** – האם נאמר ש**(רבא) [רַבָּה]** וְ**רַבִּי זֵירָא** שנחלקו אם אומרים פי תקרה יורד וסותם, **בְּפְלוּגְתָּא דְּרַב וּשְׁמוּאֵל קָא מִיפַּלְגִי** – במחלוקת שנחלקו בה רב ושמואל הם חולקים, שאף רב ושמואל נחלקו אם אומרים פי תקרה יורד וסותם, **דְּאִיתְּמַר, אַכַּסַּדְרָה** [–בנין העשוי באופן שיכנס בו אויר], הנמצאת **בִּבְקָעָה** [–מקום שיש בו הרבה שדות], ואכסדרה זו אין לה כלל מחיצות, אלא קירויה עומד על גבי ארבע יתדות, ונותנים ארבע קורות מיתד ליתד ומסדרים הנסרים על הקורות [ציור ה], והבקעה שסביבותיה כרמלית היא, **רַב אָמַר, מוּתָּר לְטַלְטֵל בְּכוּלָּהּ**, כדין רשות היחיד, **וּשְׁמוּאֵל אָמַר, אֵין מְטַלְטְלִין** בתוכה **אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת**, כדין כרמלית. ומבארת הגמרא את טעמיהם: **רַב אָמַר, מוּתָּר לְטַלְטֵל בְּכוּלָּהּ**, משום דַּאֲמִרִינַן **פִּי תִּקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם**, כלומר, שרואים את עובי התקרה כאילו יורד עד לארץ, והרי זה כמו שיש מחיצות לאכסדרה, **וּשְׁמוּאֵל אָמַר, אֵין מְטַלְטְלִין אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת**, משום דְּ**לֹא אֲמִרִינַן פִּי תִּקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם**.

דוחה הגמרא: לא נחלקו רבה ורבי זירא במחלוקת שנחלקו רב ושמואל, ואף רבה שאמר שאין אומרים פי תקרה יורד וסותם, סובר הוא כרב, **וְאִי דַּעֲבִידָא כִּי אַכְסַדְרָה** – ואם היה הקירוי שבקרפף עשוי בקירוי האכסדרה, שיש לה גג ישר שאינו משופע, **הָכִי נַמִּי** – ודאי מודה הוא לרב שאומרים פי תקרה יורד וסותם, אבל **הָכָא** – כאן בקירוי שעשה בקרפף, **בְּמַאי עָסְקִינַן** – במה מדובר, **דְּעָבְדָה כִּי אוּרְזִילָא** – שעשה את הקירוי משופע [ציור א], שבזה סבר רבה שכיון שאין לו פה אין אומרים בו פי תקרה יורד וסותם.

הגמרא דנה בקרפף שנפרץ לחצר, אם מותר לטלטל בו: **אָמַר רַבִּי זֵירָא, וּמוֹדֵינָא** – אף שאני סובר שקרפף שחלקו מקורה, אין החלק המקורה נמדד עם שאר הקרפף, מודה אני **בְּקַרְפַּף** שהוא בית סאתיים, **שֶׁנִּפְרַץ בְּמִלּוֹאוֹ** [–שאחד מצדי הקרפף נפרץ כולו] **לֶחָצֵר, שֶׁאָסוּר** לטלטל בו, **מַאי טַעְמָא, הוֹאִיל וַאֲוִיר חָצֵר מְיַיתְּרוֹ** – מרבה את שטח הקרפף שיהיה יותר מבית סאתיים.

מַתְקִיף לָהּ – הקשה **רַב יוֹסֵף** על רבי זירא, **וְכִי אֲוִיר הַמּוּתָּר לוֹ אוֹסְרוֹ** – הלא אין מקום נאסר בטלטול כשנפרץ במלואו למקום אחר, אלא כשנפרץ למקום שהיה אסור לטלטל ממנו לאותו מקום, וקרפף זה שנפרץ במלואו לחצר, כיון שמותר לטלטל מקרפף לחצר, אין החצר אוסרת את הקרפף בטלטול. **אָמַר לֵיהּ אַבַּיֵי** לרב יוסף, מה שאמרת שכיון שמותר לטלטל מהקרפף לחצר, אין החצר אוסרת את הקרפף, **בְּמַאן** – כדעת מי אמרת כן, **בִּדְעַת רַבִּי שִׁמְעוֹן** (להלן פט.) שאמר שחצירות וקרפיפות רשות אחת הן, ומותר לטלטל מזה לזה, **לְרַבִּי שִׁמְעוֹן נַמִּי** – גם כן יש לאסור לטלטל בקרפף זה שנפרץ לחצר, **דְּהָא** שהרי עתה כשנפרצו מחיצות הקרפף, **אִיבָּא** – יש בקרפף גם את **אֲוִיר מְקוֹם הַמְּחִיצוֹת,** שמקום זה נמדד אף הוא עם הקרפף, וכיון שמתחילה היה הקרפף בית סאתיים מצומצמים, כשנוסף עליו מקום הכותל, הרי הוא נעשה יותר מבית סאתיים.

ומביא אביי ראיה שאף לרבי שמעון יש לאסור בקרפף שנפרץ לחצר משום מקום הכותל: **דְּאָמַר רַב חִסְדָּא, קַרְפַּף** של בית סאתיים **שֶׁנִּפְרַץ בְּמִלּוֹאוֹ לֶחָצֵר, הַחָצֵר מוּתֶּרֶת** בטלטול, **וְקַרְפַּף אָסוּר** בטלטול, ומברר אביי: **חָצֵר מַאי טַעְמָא** – מה הטעם שמותר לטלטל בחצר אף שאסור לטלטל בקרפף, אם נאמר שרב חסדא סבר בשיטת חכמים שחצר וקרפף אוסרים זה את זה, והטעם שאין הקרפף אוסר את החצר הוא משום **דְּאֵית לֵיהּ גִּיפּוּפֵי** – שנשאר ממחיצות החצר בשני צדי הפירצה [ציור ב], וכיון שלא נפרץ החצר במלואו על כן נחשב הוא כפתח ולא כפירצה, ואין הקרפף אוסר עליו, ורק הקרפף, כיון שנפרץ במלואו לחצר, אסור לטלטל בו, יש להקשות, מדוע השמיענו רב חסדא דין זה דווקא באופן שהקרפף אסור והחצר מותרת, **וְהָא זְמָנִין דְּמַשְׁכַּח לָהּ אִיפְּכָא** – והרי יכול אתה למצוא שיהיה הדין להיפך, שהרי כשהקרפף גדול מהחצר, ונפרצה החצר במלואה לקרפף, ורק בקרפף נשארו מחיצות בצדי הפירצה [ציור ג], הקרפף מותר והחצר אסורה, ואם כן, לא היה לרב חסדא לתלות את האיסור בקרפף, ואת ההיתר בחצר, **אֶלָּא** ודאי, יש לנו לבאר את דברי רב חסדא שהוא סובר כרבי שמעון, שאין הקרפף והחצר נאסרים משום שהם פרוצים זה לזה, ומה שהקרפף אסור והחצר מותרת, הוא **מִשּׁוּם דְּאָמְרִינַן** – שאנו אומרים, **זֶה** – הקרפף, **אֲוִיר הַמְּחִיצוֹת מְיַיתְּרוֹ** – שכיון שנפרץ במלואו מקום המחיצות עושה אותו יותר מבית סאתיים, **וְזֶה** – והחצר, **אֵין אֲוִיר מְחִיצוֹת מְיַיתְּרוֹ,** כלומר, שאף אם הוא נפרץ במלואו ויש בו יותר מבית סאתיים אינו נאסר, כיון שהוא מוקף לדירה. ועל כן לא היה יכול רב חסדא להשמיענו דין זה אלא רק באופן שהקרפף נפרץ במלואו לחצר, שאז הקרפף אסור משום שיש בו יותר מבית סאתים, והחצר מותרת, אבל אם החצר נפרצה במלואה לקרפף, היו שתיהם מותרים, ולא היה לנו לאסור אף אחד מהם מחמת שנוסף בו מקום המחיצות, שהחצר אינה נאסרת כיון שהיא מוקפת לדירה, ואף הקרפף לא היה נאסר באופן זה, כיון שנשאר בו מהמחיצה בשני צדי הפירצה, ואין כאן תוספת על בית סאתיים. ומוכח מדברי רב חסדא, שאף לרבי שמעון יש לאסור את הקרפף שנפרץ לחצר, משום שנוסף עליו מקום המחיצה שנפרצה ועושה אותו ליותר מבית סאתים.

הגמרא מבארת הלכה נוספת בדין היקף לשם דירה במקום שהוא יותר מבית סאתיים: **הַהוּא בּוּסְתָּנָא** – אותו פרדס של אילנות שהיה גדול יותר מבית סאתיים, ולא נעשו מחיצותיו לשם דירה, **דַּהֲוָה סָמִיךְ לְנוּדָא דְּאַפַּדְנָא** – שהיה סמוך לכותל חיצוני של טרקלין [ציור ד], וכותל הטרקלין שימש הן כמחיצה רביעית לפרדס, והן כאחת ממחיצות החיצוניות של הטרקלין, והיה בו פתח שעל ידו היה אפשר לצאת מן הטרקלין לפרדס, ומחמתו נחשב הפרדס כמקום דירה, וכותל זה נעשה לשם דירה, ועל ידו הותר לטלטל בכל הפרדס. **וְנָפַל אֲשִׁיתָא בָּרֵיהָתָא דְּאַפַּדְנָא** – הכותל החיצוני של הטרקלין ששימש כמחיצה לשם דירה לפרדס נפל [ציור ה], **סָבַר רַב בִּיבִי לְמֵימַר,** שגם לאחר שנפל כותל זה, אפשר **לִיסְמוֹךְ אַנּוּדָּא גַּוְויָאתָא** – על הכותל הפנימי של הטרקלין, ולהתיר את הטלטול בפרדס, שהרי אף כותל זה נעשה לשם דירה, ועתה הוא משמש כמחיצה לפרדס.

אָמַר לֵיהּ רַב פַּפָּי לרב ביבי, **מְשׁוּם דְּאָתוּ מְמוּלָאֵי** – שאתה בא ממשפחה מקוטעת, שבניה מתים בצעירותם, **אָמְרִיתוּ מִילֵּי מוּלָיְיאָתָא** – אתה אומר דברים מקוטעים בלי רגלים, כלומר, שאין סברתך נכונה, שאין המחיצה הפנימית דומה לכותל החיצון שנפל, ואין להתיר את הפרדס מחמתה, שהכותל החיצון נעשה גם לצורך הפרדס, לחוץ בין הטרקלין לפרדס, וכיון שנעשה לשם דירה, נמצא שיש לפרדס היקף מחיצה שנעשה לשם הדיורים שבפרדס, אבל הָנָךְ [–אותם] **מְחִיצוֹת** פנימיות, **לְגַוַּאי עֲבִידָן לְכָרַאי לָא עֲבִידָן** – נעשו רק לצורך תוך הטרקלין, ולא לצורך הפרדס שמחוץ לטרקלין, ולכן, אף שנעשו לשם דירה, לא נעשו רק לשם הדיורים שבטרקלין, ולא לדיורים שבפרדס, ועתה אין בפרדס מחיצה שנעשתה לשם הדיורים שבפרדס.

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בתיקון שנעשה בפרדס שלא הוקף לדירה: **הַהִיא אַבַּוּרְנָקָא** [–מבנה כעין אכסדרה או אהל שרגילים המלכים לעשות באמצע פרדס, והוא משמש להניח בו את טליתותיהם ולבושיהם ושאר כלי תשמישם כשהם מטיילים בפרדס], **דַּהֲוָה לֵיהּ** – שהיה לו **לְרֵישׁ גָּלוּתָא בְּבוּסְתָּנֵיהּ** – בפרדסו, והפרדס היה גדול יותר מבית סאתיים, ולא הוקף לדירה, והיה אסור לטלטל בו. **אָמַר לֵיהּ** ריש גלותא **לְרַב הוּנָא בַּר חִינָּנָא** בערב שבת, **לִיעֲבֵיד מַר תַּקָּנְתָּא** – יעשה אדוני תקנה שיוכלו לטלטל בשבת מהבית לאבוורנקא, **דִּלְמָחָר** – כדי שלמחר בשבת, **נֵאכוֹל נַהֲמָא חָתָם** – נוכל לאכול סעודה שם, וצריכים אנו להביא שם בשבת אוכל וכלים מהבית. **אָזַל** – הלך רב הונא בר חיננא, **עָבַד קָנֶה קָנֶה פָּחוֹת מִשְּׁלִשָּׁה** – עשה במין שביל מפתח הבית עד האבוורנקא, גדר מזה וגדר מזה [ציור ו], על ידי קנים הרחוקים זה מזה פחות משלשה טפחים, ומקום השביל לא היה יותר מבית סאתיים, ובכך הותר לטלטל שם. **אָזַל** [–הלך] **רָבָא,**